

Po dynastii Šang se asi v polovině 11. století dostali v Číně k moci noví panovníci z dynastie Čouů. Jejich lid sídlil původně na západ od centra čínské říše a přicházel tak do kontaktu s různými nomádkými etniky, která se pohybovala na hranicích tehdejší Číny, což u nich vedlo k větší otevřenosti v otázce kulturních vlivů zvenčí. Na předchozí dynastii noví vládcí navázali v tom, že i oni stanuli na vrcholu složité společenské organizace stvořené na základě příbuzenských a vazalských vztahů. Zároveň ale přinesli jednu velkou inovaci – totiž v náboženství se místo úcty k předkům začalo více prosazovat univerzálnější božstvo Nebes (Tchien), od nějž odvozovali svou vládu nad lidmi. Útvar, kterému Čouové vládli, ale nebyl zcela jednotou homogenní říší, jednalo se spíše o jakousi konfederaci řady menších státeků, které byly v područí ústřední moci.

Asi kolem roku 500 se v Číně rozšířila znalost železa, což vedlo k možnosti vyrábět lepší nástroje a zbraně. Většina lidí stále žila na venkově a živila se zemědělstvím. Půdu v této době vlastnila jen šlechta, která ji za část úrody pronajímala rolníkům. Pro zlepšení výnosů polí se nyní začaly budovat zavlažovací či odvodňovací systémy.

Jednotná centrální moc začala v 8. století oslabovat a postupně došlo k rozpadu říše dynastie Čou na řadu menších útvarů. Hovoří se o tzv. období jara a podzimu a vymezuje se léty 771-476 př.nl.. Tento název odkazuje na významný literární pramen k dané době, Kroniku jara a podzimu, která byla sepsána na počátku 5. století ve státě Lu. Za jejího editora je tradičně považován Konfucius, významná postava raně čínských dějin. Konfucius byl čínský filozof a státník žijící v letech 551-479 právě ve státě Lu. V jeho filozofickém učení hraje základní úlohu humanita a úcta. Právě zájem o lidi a společnost jej odlišuje od jiných soudobých filozofických učení, která se snažila spíše o odloučení od světa a hledání pravdy někde v osamění. Jeho učení nevytvořilo nějaký ucelený systém, přesto našlo řadu pokračovatelů. Jeho díla jsou souborem zásad a principů správného lidského chování a žití.

Jak je tedy patrné, po kulturní stránce země prosperovala. Politická stabilita jí však zcela chyběla. Období jara a podzimu bylo plné válek a bitev, kdy se moc přelévávala z jedné strany na druhou. Existovala řada mocenských útvarů, které se různě spojovaly a zase rozkládaly.

V tomto ohledu nebylo o mnoho lepší ani následující období zvané Doba válčících států. I zde je název odvozen od titulu jedné významné kroniky – Análů o válčících státech, což je historický svod pramenů z počátků dynastie Čchin, tedy z konce 3. století př.nl. Počátek tohoto období je diskutabilní – většinou se počítá s rokem 476, konec bývá kladen k roku 221. Je to pokračujících mocenských sporů, směřujících ale ke konečnému sjednocení země. Na počátku stálo sedm velkých celků, které postupně expandovaly, pohlcovaly menší státekky a bojovaly proti sobě, až konečně panovník jménem Š-chuang-ti – poté co stabilizoval vlastní moc – zahájil velkou expanzi a porazil poslední zbývající státy. Stal se pak vládcem jednotné čínské říše a zakladatelem dynastie Čchin.